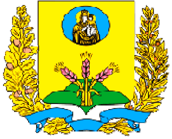
Дняпроўская СТРОМА

№ 15 студзень 2013 г.

Выдаецца з мая 2012 г.

ЛІТАРАТУРНА - МАСТАЦКІ І ІНФАРМАЦЫЙНЫ БЮЛЕТЭНЬ
МАГІЛЁЎСКАГА АДДЗЯЛЕННЯ ГРАМАДСКАГА АБ'ЯДНАННЯ «САЮЗ БЕЛАРУСКІХ ПІСЬМЕННІКАЎ»

Фота М.Яцкова

З Днем нараджэння!

10 студзеня свой дзень нараджэння адзначае Яраслаў Іванавіч КЛІМУЦЬ. Мы зычым яму моцнага здароўя, высокай узнёсласці ў педагагічнай дзейнасці, натхнення ў літаратурнай працы, добрага настрою і ўсяго самага найлепшага!

Фота М.Яцкова

З Юбілеем!

7 студзеня 50-годдзе з дня нараджэння адзначае паэт і бард, намеснік старшыні ГА "Саюз беларускіх пісьменнікаў", наш добры сябра Эдуард Аляксандравіч АКУЛІН. Ён стаяў ля вытокаў узнаўлення дзейнасці Магілёўскага аддзялення СБП і прыкладае вялікія намаганні, каб гэта дзейнасць была дынамічнай і запатрабаванай.

Мы жадаем Эдуарду Аляксандравічу заставацца такім жа маладым, прыгожым і рухавым, і каб сонца ягонай песеннай паэзіі і надалей ззяла над беларускімі абсягамі, пакідаючы ў нашых сэрцах светлы роздум і ўдзячнасць за магчымасць дакрануцца да спрадвечнага і непаўторнага.

СВЯТЛО ПАЭЗІІ

Першыя вершы Эдуарда Акуліна скарылі мяне перш за ўсё мілагучнасцю. Тады я нават не ведаў, што ён акрамя ўсяго яшчэ і бард. Калі даведаўся, то шчырае захапленне яго паэзіяй яшчэ павялічылася. Чамусьці тады, ад першых вершаў, мне падумалася, што нядрэнна было б іх пакласці на музыку, бо амаль кожны з іх мог стаць калі не гімнам, то яркім прыкладам паўсядзённага спеву ў невялікіх гуртах.

Тады, на мяжы 80-х – 90-х асабліва ўражвала не толькі грамадзянская адкрытасць, напорыстасць і жаданне мець усе адказы адразу, але і мілагучнасць, пэўная напеўнасць, меладычнасць, проста душэўная заспакоенасць. Мне здаецца, што ўсё гэта ў многім забяспечвалася ўнутранай інструментацыяй кожнага твора, што таксама ішло з глыбокай душы паэта.

Праўда, яшчэ тады заўважыў, што вершы Эдуарда Акуліна валодалі і надзвычайнай сілай уздзеяння на душы людзей, актывізавалі свядомасць.

Мяне неяк надтаж уразіў верш Эдуарда Акуліна "Грэшнік".

Хай за гэта мяне караюць,
хай за праўду распнуць, і ўсё ж –
замест крыжа ў душы хаваю,
як Варава, халодны нож.

Абвіла, як змяя, дарога,
дні згарчэлі на лебяду.
Не з крыжом, а знажом да Бога
на паклон да бога іду...

Крыж – у Бога, а нож – у Смерці,
а душа у мяне баліць.
Як жагнаюся, дык у сэрцы
крыж аб нож серабром звініць.

Не ведаю, як іншыя, а ў гэтым вершы я адчуў тую спрадвечную супярэчнасць, што гняла, відаць, многіх у змушаным будаўніцтве камунізму няведама для якіх пакаленняў. Вось гэты разрыў паміж высокім духоўным і паўсядзённай рэальнасцю бянтэжыў больш за ўсё. Бо заўсёды хацелася аб'яднаць боскае і зямное.

А ўсё ж паэзія Эдуарда Акуліна аптымістычная, жывіць душы бессмяротным нектарам, вядзе да ўдасканалення кожнага. Тут трэба толькі умець знаходзіць адказы на ўсе пытанні, што паўстаюць перад чалавекам, лічыць паэт.

Жыццё – найвялікшая рэч. І гэта славіць у сваіх вершах Эдуард Акулін. Дык пажадаем яму яшчэ многіх летаў на гэтым стаўным шляху.

Яраслаў КЛІМУЦЬ.

(Заканчэнне на с.2-3)

З Новым годам і Калядамі!

Нарадзіліся ў студзені

► 1 студзеня 1936 г. у в.Аколіца Клічаўскага раёна нарадзіўся Анатоль Паўлавіч КУДРАВЕЦ – празаік, перакладчык.

► 4 студзеня 1864 г. у в.Добасна Рагачоўскага павета Магілёўскай губерніі (зараз Кіраўскі раён) нарадзіўся ЯДВІГІН Ш. (Антон Іванавіч ЛЯВІЦКІ) – празаік, публіцыст, драматург, паэт.

► 7 студзеня 1925 г. у в.Будзішча Чачэрскага раёна Гомельскай вобласці нарадзіўся Васіль Васільевіч КАРПЕЧАНКА – паэт.

► 7 студзеня 1929 г. у в.Трубільня Краснапольскага раёна нарадзіўся Мікалай Пятровіч ЛУФЕРАЎ – крытык, літаратуразнавец.

► 7 студзеня 1936 г. у в.Васількі Бялыніцкага раёна нарадзіўся Аляксандр Пятровіч МЕЛЬНІКАЎ – паэт.

► 9 студзеня 1897 г. у в.Міхінічы Чэрыкаўскага павета нарадзіўся Васіль Антонавіч ШАШАЛЕВІЧ – драматург.

► 12 студзеня 1919 г. у в.Канічы Касцюковіцкага раёна нарадзіўся Васіль Фёдаравіч ХОМЧАНКА – празаік

► 12 студзеня 1929 г. у в.Сычык Крычаўскага раёна нарадзіўся Дзмітрый Якаўлевіч БУГАЕЎ – крытык, літаратуразнавец.

► 15 студзеня 1936 г. у в.Сласцёны Горацкага раёна нарадзіўся Віктар Сямёнавіч КУДЛАЧОЎ – паэт.

Як у нашай грамадзе

Як у нашай грамадзе -
Няма такога больш
нідзе -
Яшчэ дзень не надышоў,
А мужык ужо гатоў.

Не да працы – пачакае,
Мара бо ў яго не тая.
На дварэ дык ноч яшчэ,
А ўнутры ажно пячэ.

Бо учора так набраўся,
Што да дому
ледзь дастаўся.
Ну а ў гэты ранні час
"Кропкі" адчыняюцца,
І усе, як пад заказ,
Там апахмяляюцца.

Падлячыўся – ў галаве
Адразу пасвятлела,
І у дзень, што надышоў,
Ты ўжо крочыш смела.

І праз нейкі час заўжды
Знойдзеш тых,
хто трэба,
У каго, як і ў цябе,
Ёсць адна патрэба –
Перашкоды ўсе прайсці,
А да вечара знайсці
Жаданае зелле.

А назаўтра ўсё ізноў
Па звыклай завядзёнцы -
Абяцаеш больш не піць
На каленях жонцы,
Абы толькі, каб яна
Знайшла апахмяліцца,
І за гэта на яе
Ты гатоў маліцца.

Фелікс ШКІРМАНКОЎ.

Эдуарду Акуліну – 50

Непарожні душою...

На адным з паседжаньняў Рады Таварыства беларускай мовы у Чырвоным касьцёле Алег Трусаў, абвясьціўшы перапынак, дадаў: "Зараз вам будзе сьпяваць Эдуард Акулін." Мне тады гэтае імя было невядомым, але людзі, што сядзелі побач, ажывіліся і заапладзіравалі. Хударлявы хлопец з гітарай выйшаў на сцэну і запеў:

Прыземістыя коні
іржуць пад седакамі,
Трапеча сьцяг з Пагоняй
над Вітаўта палкамі...

Мне падумалася, што да такой песьні яго лірычны тэнар неяк не пасуе. Але сама песьня добра легла на маю душу.

А воля на ратным полі
Мільгнула між лесу дзід.

Ён праспяваў мо тры ці чатыры песьні і быў праведзены прыязнымі воплескамі. Мяне асаблива кранула "Малітва" ("*Божа, не дай мне лёсу без Беларусі жыць...*"), якой ён закончыў свой маленькі канцэрт. Тут яго тэнар ужо добра адпавядаў настрою песьні.

Пазьней я набыў дыск зь яго песьнямі і пераканаўся, што мае чаканьні яго лірычнай творчасьці былі правільнымі.

Міхась Булавацкі і Эдуард Акулін. *24 лістапада 2012 г.*
Фота М.Яцкова

Акулін – цудоўны лірык. І быць бы яму песьняром каханьня, але сёньняшняе жыцьцё нашай бядотнай краіны патрабуе іншых сьпеваў. І ён адгукаецца, цягнучыся да Максіма, якому служыў і прафесійна, і творча:

Ты вышэй ад усіх, Страцім!
Да цябе мы усе ляцім – як можам.
Да цябе даляцець нам сіл –
дай Божа!..

У творчасьці апошніх гадоў Акулін узгадвае біблійныя сюжэты. Не страціўшы маладога задору і юнацкай задзірлівасьці, ён дзе-нідзе кранае Бога неабачліва ("*Тройчы ўмёршы, ніхто не вы-жыў шчэ, нават Бог. Паганіні змог.*" Неяк дзіўна казаць пра Бога, што ён "не выжыў"; дый увогуле параўноўваць чалавека, хай сабе і надзвычай таленавітага, з Богам неяк недарэчна). Але веру: паэт асвоіцца і ў гэтай прасторы. Бо за юбілеем пачынаецца Час Мудрасьці.

Таму – зь юбілеем, Эдуард! Радуй і далей нас сваімі песьнямі – лірычнымі, рамантычнымі, патрыятычнымі, раздумлівымі, духоўнымі. Зь імі даляцім да Максіма... і да Беларусі.

Міхась БУЛАВАЦКІ.

"А на сподзе душы - лілея..."

Паэзія Эдуарда Акуліна кранае сваёй шчырасцю, дзіцячай даверлівасцю, чысцінёю. Хіба можа быць інакш, калі ў паэта *"на сподзе душы – лілея..."* За радкамі бачыцца постаць паэта з трапяткім сэрцам, крылатай душою, з крывіцкай памяццю, з цвёрдай грамадзянскай пазіцыяй. Эдуард Акулін паэтызуе ўсё, што дорага яго сэрцу, – і парог, і страху, і клямку, і вільчык, і цэбар, і гужы, і прымыльнік ...

Вершы паэта вобразныя. І гучаць яны нязмушана і арганічна. Здавалася б, дзе ўзяць словы, каб перадаць нараджэнне верша? Пісалі аб гэтым сотні аўтараў. Акулін знаходзіць сваю асацыяцыю:

І сон з пакоя збяжыць упрочкі,
і будуць зябка аб шыбу біцца
радкі-падлёткі насустрач ночы,
каб ранкам вершам у высі ўзвіцца!

Адметнасць паэзіі Эдуарда Акуліна ў мове. Ён уводзіць новыя словы, якія дадаюць вершам свежасці і навізны. Напрыклад, *рыбнаглядны*, *дубаволатавы*, *усюдыісны*, *лесахрэсніца* (восень), *бокамлежачы*, *чорнаанёлавы* (рай), *увырайлётныя* (гусі), *вечнанятленны*, *сінедаль*, *чужадаль*, *жыццярастанне*, *прыкаўнярыла* і іншыя.

Эдуард Акулін і Тамара Аўсяннікава. *26 красавіка 2012 г.*
Фота М.Яцкова

Звяртаюць на сябе ўвагу эмацыянальна-супярэчлівыя вершы, прысвечаныя маці. Разам з паэтам мы перажываем дзіцячы боль лірычнага героя і ўсведамленне ім сваёй віны.

Час прыйшоў за грахі вініцца.
Памяць паліць гады на тло.
Ды часцей стала мама сніцца,
Не сама, а яе свята.

Дамінантамі ў паэзіі Акуліна выступаюць словы: *крылы*, *анёл*, *Бог*, *човен*, *душа*, *памяць*, *сны*, *каханне*, *Беларусь*... Так, крылы, як жа без іх. І хваляванне тут паэта мне бачыцца натуральным:

Люстэрка па даўнім звычаі
схавае ад воч радня...
А што, як сябе бяскрылаю
убачыць у ім душа?..

Шчырасць паэта Акуліна падкупляе. Здавалася б, што прасцей: *"Жывіце вочы ў вочы..."*. А ці ўсе мы так жывём? А хацелася б! Хацелася б жыць "вочы ў вочы" і быць патрэбным. На погляд паэта:

Ты камусьці патрэбны.
Ты патрэбны камусь...
Покуль моліцца небу
за цябе Беларусь.

У паэзіі Акуліна найчасцей мне сустракалася слова *"човен"*, *"непрычалены човен"*. Я жадаю шаноўнаму Эдуарду Акуліну, каб яго човен яшчэ паўстагоддзя, можна і болей, заставаўся непрычаленым, а душа акрыленай, каб найменей было скрушных хвілін, а на сподзе душы квітнела лілея.

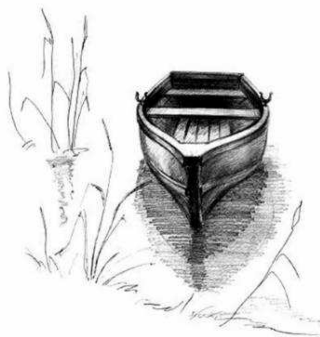
Тамара АЎСЯННІКАВА.

Эдуард Акулін
Мікола Яцкоў
Мае сны без цябе пустыя...

Песні

Эдуард Акулін
Мікола Яцкоў

НЕПРЫЧАЛЕНЫ ЧОВЕН

Да юбілею

Да юбілею Эдуарда Акуліна кампазітар Мікола Яцкоў падрыхтаваў і выпусціў у свет два песенных зборніка – "Мае сны без цябе пустыя" і "Непрычалены човен".

Паэзія Эдуарда Акуліна вельмі спеўная, і кожнае слова вершаваных радкоў гэтага аўтара мае своеасаблівую музычную інтанацыю.

У зборнік "Мае сны без цябе пустыя" ўвайшло шаснаццаць песень. Творы Э.Акуліна заўжды вызначаюцца пранікнёным лірызмам, тонкім гукапісам, абвостраным адчуваннем глыбінь чалавечых пачуццяў, у падмурку якіх невычэрпны і рэльефны меладызм. Усё гэта прыцягнула ўвагу М.Яцкова, які ўслухаўся ў гучанне паэтычных радкоў і паклаў пачутыя мелодыі на нотныя аркушы.

Мікола Яцкоў таксама пагартаў старонкі кнігі Эдуарда Акуліна "Непрычалены човен" – і дваццаць вершаў адразу ператварыліся ў песні. І ўзляцелі яны лёгкакрыла ў родную прастору – каб несці нам прыгажосць і спагаду, і каб непрычалены акулінскі човен абавязкова даплыў да кожнага удзячнага беларускага сэрца.

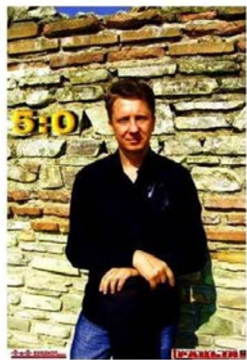
Аліна САВІЦКАЯ.

Эдуарду Акуліну – 50

БЕЛ » Навіны » Юбілейная вечарына Эдуарда Акуліна — 7 студзеня

Юбілейная вечарына Эдуарда Акуліна — 7 студзеня

31/12/2012

7 студзеня 2013 года ў сталічным Палацы мастацтва (вул. Казлова, 3) адбудзецца юбілейная вечарына Эдуарда Акуліна "Не магу жыць без крыл..."

У імпрэзе бяруць удзел: Ніл Гілевіч, Анатоль Вярцінскі, Леанід Дайнека, Генадзь Бураўкін, Уладзімір Някляеў, Сяргей Законнікаў, Леанід Дранько-Майсюк, Міхась Скобла, Мікола Яцкоў, Кастусь Герашчанка, Таццяна Беланогая і іншыя беларускія паэты і барды.

У межах вечарыны — прэзентацыя новай кнігі "Малітва воч" і кампакт-дыска "Не магу жыць без крыл...".

Святочны настрой і калядныя цуды — гарантуюцца!

Пачатак а 16-ай гадзіне. Уваход вольны.

Прэсавая служба СБП

ВЕЧАРЫНА

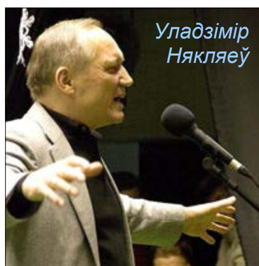
Усяго чакалася, але пра такое неабдымнае адзінства глядзельнай залы з тым, што адбывалася на сцэне, я нават і думаць не мог. Калядны інтэр'ер надаваў містычнай узнёсласці, Акулін быў нястомным, аддаючы нам свае пачуцці і памкненні. І сябры, выступаючы, мімаволі натхняліся гэтым нябесным уздымам – І не было ніякага афіцыёза, і прамаўляліся самыя патрэбныя словы. І час, здаецца, уклаўся літаральна ў некалькі хвілін...

Было прыемна, калі Эдуард аб'явіў нас і дадаў, што зараз прагучыць ягоная любімая песня. І была ідэальная цішыня – зала ператварылася ў суцэльны слых, каб нічога не прамінуць ва ўзнёслым аповедзе пра каханне і адзіноту...

Няхай жа жыве Каханне на зямлі!

Мікола ЯЦКОЎ.

Эдуард Акулін

Уладзімір Някляеў

Слова Анатоля Вярцінскага

Леанід Дранько-Майсюк

Сяргей Законнікаў

Выступаюць Ала і Мікалай Яцковы

Перапоўненая глядзельная зала. На першым радзе злева сын Якуба Коласа Міхась Канстанцінавіч Міцкевіч

Фотаздымкі Міколы ЛІННІКА і БелаПАН

Эдуард АКУЛІН

Бой з сабой

Нізка вершаў «Бой з сабой» была даслана спецыяльна для публікацыі ў «Дняпроўскай Строме». Дзякуй спадару Акуліну за гэта!

ПАГАНІНІ

Вочы майстра – сляпыя пальцы --
па вяках пракладаюць шлях.
Ды чамусьці аб струны раніцца
да крыві найчасцей душа.

Як самому з сабою справіцца?
Па анёлу на дзве рукі...
Калі пальцы, як свечкі, плавяцца –
слёзы просяцца ў жабракі.

Падпілоўвала здрада хіжая,
падпільноўвала кожны крок...
Тройчы ўмёршы, ніхто не выжыў шчэ,
нават Бог. Паганіні змог.

АРДА

Вользе Іпатавай

У чужынцаў – звычка такая –
за сабою паліць масты.
Як разгублена вол рыкае,
як дрыжаць між павекаў ксты...

А дымы над бязмежным краем
працінаюць стрэл спічакі...
Гэта Бог за грахі карае
вузкавокі, як крымчакі.

Твар Іуды між хмар лунае,
упіліся ў душу цвікі.
Сонца-шчыт у руках Мамая
не заходзіць аж тры вякі...

Не змазолелі ў кроў калені,
не прадалі душу ў ярмо.
Спакон веку свабоду мелі
і сягоння не аддамо!

СЛЕД

Не ў Евангеллі,
а у гліне
віфліемскай
згубіла след
небаверная Еўфрасіння...

Бог заўважыў
яго
і з гліны
той спачатку
зляпіў цаглiну,
а пасля –
беларускі свет.

ПАЦАЛУНАК ІУДЫ

Дух Гасподні лунаў над светам,
цела ела цвікоў іржа,
а ўжо ён, пацалунак гэты,
споўз, як змоўж, на зямлю з крыжа.
Камнем кануць народы ў Лету,
час застанецца без замкоў...
Толькі ён, пацалунак гэты,
пераможа арду вякоў.

Ноч агорне крылом планету,
Госпад вернецца, каб судзіць...
Ну, а ён, пацалунак гэты,
будзе ў цэмры Яму сьвяціць.

БОЙ З САБОЙ

І гарачы сінайскі вецер,
і грыфоны – сляпой ардой --
мелі, Госпад, цябе наўвеце,
калі ты распачнеш свой бой.

І жанчыны у чорным зрэб'і,
і аракулаў гулкі рой
мелі, Госпад, цябе наўвеце,
калі ты распачнеш свой бой.

І апосталы – твае дзеці,
і Анёл з залатой трубой
мелі, Госпад, цябе наўвеце,
калі ты распачнеш свой бой.

Але кожны з іх, чуеш, кожны
сніў трыумф пераможны твой.
І ніхто й не падумаў, Божа,
што ты бой распачнеш з сабой.

БЫЛО...

Калісь глядзеў на сонца я...
Максім Багдановіч

Ты ўся сатканая з лілей,
ты ўся сатканая з туману...
Віно з з вадой змяшаў Арфей,
а я віну змяшаў з падманам...

А я насмеліўся сказаць
і паўтараць, як псальм, бясконца:
-- Гасподзь жанчын такіх ствараць
павінны быў з праменняў сонца...

Бо ты і ёсць само сявтло,
што асляпляе і чаруе...
Хай нехта скажа мне мне: -- Было...
Было... Аслеп... Гасподзь даруе.

УГЛЯДЗІСЯ

Каб сустрэцца з паглядам Бога,
углядзіся ў сябе самога...

7.01.2012

Калі праз чорнае ранне і студзеньскій сівер, скрозь заснежаныя Брылі пачаўся наш шлях на Мінск да Акуліна – аднекуль раптоўна прыйшлі радкі. І былі яны агучаны са сцэны. І нам вельмі ўсцешна, что яны з'явіліся.

Мікола ЯЦКОЎ

Ветру чорнага віск,
І не бачна шляхоў;
Пад каляднаю зоркай Брылі непрытуленыя...
Сёння едзем на Мінск –
Да прыязных сяброў,
Што збяруцца на сонечнай прызбе Акуліна.

Будзе сэрцаў зліццё
з лічбай той залатой,
развінецца гаворка гаманлівым абрусам –
пра каханне, жыццё,
мамін дом і пра тое,
што былі,
ёсць
і будуць
заўжды беларусы!

Ала ЯЦКОВА

Палац мастацтва.
У зале цесна.
Імпрэза.
Класікі ў рад.
Каляды.
Сьвята.
Наша песьня.
Віват Акуліну!
Віват!

Творы пераможцаў конкурсу "У адзінстве наша сіла"

Виктор ЧЕКИРОВ,
1939 г.р., *г. Воронеж, Россия*

ХЛЕБ НАШЕГО ДЕТСТВА

Отрывок из повести

(Окончание. Начало в № 14)

Я обхватил его обеими руками и осторожно понёс к санкам. Было ужасно неприятно брать его, неприятно нести.

Дотащил до санок, бережно уложил, как маленького, хорошо уложил, чтобы не свалился по дороге.

— Поехали… – сказал я, глядя в землю.

— Поехали так поехали. Мне-то што… Ну, ты, я вижу, сёдня натопишь хату, согреешь своих. Ух и жара будет у вас сёдня, как в бане…

— Заткнись!!! – Я был готов разорвать Кобу на части.

— Молчу, молчу, уже замолчал… всё, всё… тсс… – остановил меня ладонью в варежке Коба, видя, что я подался к нему.

Дорога была мукой ещё большей. Затейка с Тобиком весело бежали впереди и всё время раздражали меня своим дурацким весёлым видом. Особенно глупая морда была у Тобика. Луна как припадочная неслась впереди нас на небе и кричала: «Воры! Грабители!» Было светлее, чем днём, луна слепила вовсю, ныряла на секунду в тучу, снова выныривала на чистое и опять кричала своё: «Воры! Грабители!» Мы молчали, я боялся всего, дрожал и холодел от каждого шороха. Было стыдно и так, а если встретим кого?! Если застукают, вот позорище будет! По санкам я чувствовал: крест на месте, лежит как миленький, не свалился. Оглянулся – хорошо лежит? Крест и непривязанный лежал тихо, как покойник, не двигался, не сползал и по-прежнему глядел в небо. Наверное, смирился со своей участью. Смирение его не нравилось мне.

Коба приехал быстрее. Наш двор дальше, и мне ещё чапать да чапать. Я не ответил Кобе на его «покедова – до завтрева», а когда обернулся ответить, Кобы уже не было. Затейка долго не оставляла своего Тобика; я поехал одинодинёшенек. Незнакомая бабка встретилась-таки. Карга старая! Шляется по ночам! И чего шляется? Сидела бы дома. Я не узнал её, а если она меня знает… Оглянулся – любопытная Варвара, чтоб ей нос оторвало, глядела мне вслед, и крестилась, и меня крестила, и бурчала сердито. «Везёт же Кобе, теперь мне одному отдуваться за его блеск-идею».

Но настоящая мука началась во дворе. Я остановился у двери, стоял, совсем забыл, что дальше. Нужно идти в хату. Ноги не шли. Затейка подбежала, удивлённо подняла морду: «Чего стоишь?» Оказывается, наша Затейка дура дурой, совсем ничего не понимает, а я всю жизнь считал её очень умной. Не знаю, как я вошёл.

В хате было просто замечательно. Так здорово у нас никогда не было, мне так понравилось, – сто лет не был дома и вот вернулся. Коптилка горит. Христя, как всегда, лежит на своей кровати, ни о чём не тужит. Мать шьёт, подслеповато щурится, прицеливается ушком иголки в нитку – здорово! Я всегда смеялся над матерью, что одна она такая: все нитку в иголку вдевают, а наша мать наоборот. Сейчас мне это ужасно понравилось – какая мать у нас!

— Ну что? – спрашивает мать мирным, вечерним голосом, – где ваше бревно?

Я стою на пороге, молчу. И оттого, что у нас в хате так хорошо, как никогда, и от материного тихого, умиротворённого, вечернего голоса, и оттого, что мать спросила о бревне, я тут же вспомнил: во дворе на санках крест, как покойник, – от этого я вдруг острее острого ощутил беду – прямо ножом резануло, и тоскливо похолодело сердце. Уже и в хате, где только что было всё просто замечательно, теперь и в хате была беда, и на сердце беда; и даже во рту у меня – солёный привкус беды.

— Да что с тобой? – Мать встревоженно подняла голову от шитья. – Что случилось?! Чего истуканом стоишь?!

Я молчу. И мать почувствовала беду. Беда уже мелькнула, уже смотрела материными глазами, была в её лице, в сутулой, как крутая горка, спине, в опущенных, покатых плечах. Мать поспешно накинула платок, толкнула дверь, выскочила на улицу.

Её не было целую вечность.

Когда она снова влетела в хату, хлопнула дверь, язычок коптилки испуганно метнулся, подпрыгнул над коптилкой, и тени метнулись, подпрыгнули на стенах, – я думал, стены падают, вот тут, даже в полумраке хаты, я увидел материны выпученные, полные ужаса глаза. Затейка, почуяв недоброе, опустила голову, пошла виновато, поджала хвост, нырнула под кровать.

— Ты што… што ты привёз!!! Да как… как же ты додумался?.. – Мать мечется по хате, что-то ищет, нашла. В руках у неё дубец, подошла, держит его перед собой как шпагу. – Раздевайся! – трясет нетерпеливо.

Я скинул телогрейку. Мать больно стеганула, ожгло дубцом по спине через плечо – гибкий, изогнулся, прилип, жиганул сквозь тонкую рубаху, так и пристал к телу. Мать пошла охаживать меня вдоль и поперёк – по плечам, по спине, по рукам, – старается, стахановка. Дубец пристаёт как мокрый, приклеивается больно, а отдирается ещё больнее, вместе с кожей, и кожа ещё больнее горит полосой, будто целый улей пчёл жиганул сразу. Мать порет меня, порет; дубец вжикаёт, спина горит, я ойкаю, терплю; некстати мелькнула в голове присказка: «Хороший дубец оставляет рубец». Раз на речке Культын задрал майку снимать, а у него вся спина исполосована, в кровавых синих рубцах, свеженькие. Пахан отделал за что-то. Тогда мы и услышали от Культына эту присказку. Он сказал её весело, даже гордо и ни капельки не стеснялся ни рубцов, ни того, что пахан его лупцует. Культын повернул так, будто даже немного гордится, что у него рубцы, и мы ему даже малость завидовали.

— Ах ты, образина безмозглая!.. Пенёк, чурка с глазами… да чтоб у тебя руки отсохли… чтоб тебе повылазило совсем… додумался… угораздило… – Мать совсем упарилась, уморилась меня лупить и кричать умориласъ. На моё счастье, дубец сломался, – так старалась. Ткнула ещё обломком, кинула его в меня и принялась чесать ладонью по щекам, по уху… Я отскочил, и мать погналась за мной. Заголосила, отошла, схватилась за голову, заплакала и зарыдала. Тут и Христя подала голос. «Дня им мало, ироды, и ночью от них покою нет», — бурчит Христя. Кровать скрипит. Христя перевернулась на другой бок или ворочается, недовольная.

— Наказание моё! Глаза б мои не глядели на идиота… чурбан бесчувственный… да лучше ж мне околеть, чем такое… на што хорошее у него ума нету, а на всякую пакость – вот он! – Мать причитала, а мне уже легче. Наказали, дело сделано, теперь я прощён, считай. Но я рано радовался. — Одевайся! – Мать поднялась, не плачет уже. Стала быстро надевать Христины валенки, жакет, даже не спросилась у Христи. — Одевайся, одевайся!

— То раздевайся, то одевайся… – для виду бурчу я, ничего не понимая, натягиваю телогрейку. — Ещё чего?

— Пошли! – Мать уже пошла, мы уже во дворе. — Бери санки, поехали!

— Куда?

— За кудыкины горы! Откуда привёз, туда и поехали.

Молча стронул уже прихваченные морозом к земле санки. Мать шла впереди, ёжилась, прятала руки, как в муфту, рукав в рукав. Ей было холодно, а может, она, как я давеча, боялась встретить кого. Обернулась, подождала, пока я поравнялся с нею, пошла рядом и, чувствую, опять заводится.

— Ты сообразил дурной своей башкой, что сделал? На что руку поднял? У кого взял, кого обидел?.. – Мать опять дала мне тычка в лоб. — У-у… курячья голова…

— Сообразил уже… – недовольно отмахнулся я. — Будет ещё на улице пихаться… распихалась!

— «Со-образи-и-ил уже!» – передразнила мать. — Сначала делает, потом думает, умник! Могилу отца ты разоришь? – крикнула неожиданно. И остановилась. — А мою?!?

— Ты што? – я похолодел от голоса её, от крика и оттого, что она сказала.

— А ты што делаешь? А бабкину? А дедову разоришь? – всё кричала, всё спрашивала мать. — Ты соображаешь, на што замахнулся? Кого обобрал? Сам с чем останешься?!

Вот тут у матери опять были страшные, круглые глаза, и кричала она страшно, и говорила страшное, и я понял: натворили мы с Кобой делов.

— Кто ты без этих могил? Что мы без них? – тихо, уже не ругаясь, как бы себя спросила мать. — Даже не сирота – сирота от родителей не отказывается, даже не нищий, не бродяга – выродок рода человеческого без роду, без племени. Это наше кладбище, наши там, наши… родня, род…

«Смотри, сколько всего!»

— В школу тебе надо, – совсем неожиданно спокойно сказала мать. — А то вырастешь на собак брехать, на людей кидаться… К зиме обязательно обувку, разобьёмся, а справим…

Больше мать не прибавила ни слова. Мне стало так хорошо, так легко на душе. Спина горит под теплушкой, а на душе весело. Порка позади. Моя самая замечательная мамка простила меня, и крест мы везём назад.

Никого мы не встретили за всю дорогу, только перед самым кладбищем мать испуганно приостановилась: из ворот выходила закутанная в платок тётка и тоже заметно испугалась, отшатнулась, увидев нас, а за нею… – я сразу узнал! – за нею шёл Коба. Мать в замешательстве, подходя, кивнула Кобиной матери, и та, напряжённо всё вглядываясь в нас, сразу же ответила, кивнула тоже. Мы сошлись, я взглянул на Кобу и уже не мог оторваться от него: под глазом у Кобы светил вот такой фингал! Замечательный!!! Синий, аж чёрный! Я глядел на фингалище с нежностью и тайным злорадством – нехорошо, знаю, но я радовался: Коба получил по заслугам, какой красивый фингальчик, прелесть просто! Коба опустил глаза.

— Хороши детки, – первой заговорила Кобина мать, отрывая взгляд от наших санок.

— Нечего сказать, хороши, – вздохнула моя.

— У всех дети как дети…

— Вези, вези сам, поставь на место, – сказала мне моя мать, заметив, что я прислушиваюсь к их разговору.

— И ты с ним, – Кобина мать мотнула головой Кобе.

Мы поехали. Я уверенно нашёл свою могилу, воткнул крест на старое место. Он стал – картинка! Как никто и не трогал его никогда. Ему очень нравилось стоять здесь, и я глядел на него. Здесь он и мне больше нравился. Кобины кресты лежали на могилах плашмя, – четыре поломанных, мёртвых. Коба оглянулся воровато, зашептал:

— Жаль… не догадались мы с топором… и мать не узнала бы… я придумал, давай денька через два.

Я даже растерялся: вот гад, так ничего и не понял!

— Я тебе щас, обормот… голову отверну… скажу, так и было…

Теперь Коба стоял ошарашенный, рот раскрыл.

— Это ж наши… Коба…

— Покойники простят, им што… – Кобин глаз зло выглядывал из жуткой черноты фингала.

— С-сука буду, убью… тронь только! – выскочило у меня.

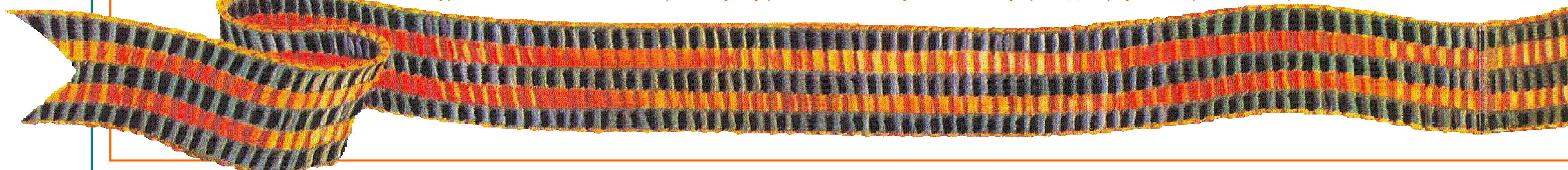
Этого было достаточно. Коба понимал это лучше уговоров.

Домой шли все вместе. Матери разговаривали. Коба недовольно молчал, я рассуждал сам с собой, думал. Я шёл и думал: вот гад Коба. Гад или придурок? Да нет, просто так, вшивота… лопух, а может, хотел лучше.

Странно, я не злился на Кобу. Я радовался. Очень радова-

Конкурс "У адзінстве наша сіла" праводзіўся ў рамках IX Сіманаўскіх чытанняў (гл. "Дняпроўская Строма" № 13).

ло, что на весь город одни мы с Кобой оказались такие ушлые. «Умней» нас не нашлось. Остальные люди как люди. Чем больше думал, тем больше удивляло: весь город разгорожен, калитки, заборы, плетни, всё деревянное пожгли, деревья спилили. А кладбище стоит себе. Ни одна голова не допёрла, одни мы с Кобой. Как это здорово – одни мы такие… «Ловкость рук и никакого мошенства». Ловкач нашёлся, – усмехнулся я на Кобу, совсем не зло. «Мозгой шевелить надо!» Я видел Кобу с хо-рошей гулей под глазом. Привесили фингальчик, вот и шевели мозгой. Меня хоть дубцом, под рубахой не видно! – радовался я. На душе уютно, неприятности позади, крест снова на своём месте. Как прекрасно, когда всё неприятное позади, как здорово!

Утром я проснулся – Василич, сосед, старый-старый, еле ногами човгает, неторопливо рассказывал матери:

— Какие-то мерзавцы, Надежда, кресты на кладбище губят, весь город взбалабонили. Сломают и бросят на могиле... Вот шпана отпетая, и какое им удовольствие?.. – кряхтел дед. — А руки чешутся – разогнался б, паразит, да головой об стенку, раз руки чешутся… Так нет же, ни один не попробовал… Кресты им помешали… Ох-хо-хо, и чего только не придумают! Пороть их некому, вот и бесятся… Собаку побить жалко, а этих басурманов не жалко, пакостники, ох-хо-хо…

Василич пошёл, подошвами валенок шмурыгает, шажки маленькие, ноги не отрывает от полу, трудно ему, а мать строго посмотрела на меня, но ничего, молодец, не сказала. Я думал, опять начнёт. Сколько можно?

Вечером под Рождество Василич солому палил. Вспомнилось: во дворе у себя, прямо на снегу костерок разжёг и палит. Как раз меня мать зачем-то посылала к ним.

— У тебя што, – говорю, – дед, дров некуда девать? Так нам отдай на растопку, на разжижку.

Василич молчит, не поймёшь у него, слышал или нет, палкой солому шевелит в костерке, и она красиво вспыхивает, светится вся, рассыпается жаром.

— Свет белый отапливаешь? – Я уже собрался уходить, от деда ничего не добьёшься, а мать ждёт, но Василич удивил меня.

— Так што-то, блажь на душу нашла… Дед мой Микола соломку жёг, я ещё пацаном бегал… Обычай был соломку жечь, – заговорил Василич раздумчиво, пристально вглядываясь в костерок. — Соломку жгли под Рождество Христово, пятки родным покойникам грели… Дай, думаю, и я соломки пожгу, дед Миколе пятки погрею… Блажь, конешно, а захотелось, и душе радость…

Я смотрел на Василича во все глаза: «Чудной, пятки греет дед Миколе… чушь собачья… Топку зазря переводит, лучше б сварить чё-нибудь…»

ЧАКІРАЎ
Віктар Мустафавіч

Празаік.
Член Саюза пісьменнікаў Расіі з 1990 года.
Нарадзіўся 11 лютага 1939 г. ў г. Калач Варонежскай вобласці. Скончыў Варонежскі дзяржаўны універсітэт у 1963 г. Працаваў выкладчыкам у школе-інтэрнаце, адказным сакратаром Эрцільскай раённай газеты, галоўным рэдактарам газеты «Малады камунар», уласным карэспандэнтам «Комсомольской правды» па Цэнтральным Чарназем'і, галоўным рэдактарам Цэнтральна - Чарназемнага кніжнага выдавецтва. У цяперашні час – літаратурны кансультант Варонежскага аддзялення Саюза пісьменнікаў Расіі.
Лаўрэат прэміі Варонежскага аддзялення Саюза пісьменнікаў Расіі «В прекрасном и яростном мире» (2010 г.).
Жыве ў Варонежы.

16 студзеня ў Магілёве абласная арганізацыя Таварыства беларускай мовы зладзіла штогадовае інтэлектуальнае спаборніцтва для школьнікаў «Беларускае пяціборства».Праходзіла яно традыцыйна ў Магілёўскім дзяржаўным універсытэце імя А.Куляшова. У сёлетнім, дванаццатым, «Пяціборстве» ўзялі ўдзел 23 школьнікі. Летась іх было — 30.

Як і ў папярэднія гады, удзельнікам прапаноўваліся заданьні па пяці школьных прадметах: матэматыцы, гісторыі, прыродазнаўстве, літаратуры й па мове. Па суме балаў будзе вызначаны пераможца.

Арганізатар “Пяціборства” Міхась Булавацкі адзначыў нездавальняючы ўзровень веданьня беларускай мовы ўдзельнікамі. У папярэднія гады М. Булавацкі па выніках «Беларускіх пяціборстваў» адзначаў тэндэнцыю па пагаршэньні веданьня школьнікамі нацыянальнай мовы беларусаў.

Канчатковыя вынікі «Пяціборства» будуць падведзеныя пазьней.

Упершыню інтэлектуальнае спаборніцтва прайшло ў 1999 годзе. М.Булавацкі высьветліў, што заданьні алімпіядаў па матэматыцы прапануюцца школьнікам толькі на расейскай мове, і паспрабаваў арганізаваць нефармальную алімпіяду па-беларуску. Ад 2001 г. спаборніцтва праводзіцца па пяці прадметах школьнай праграмы.

Паводле svaboda.org

МОВАЙ ТВАЁЮ ЖЫВУ!

23 школьнікі розных класаў з розных гарадоў і вёсак сядзяць ва ўніверсітэцкай аўдыторыі, думаюць і нешта пішуць. Што адбываецца? - Ідзе працэс "беларусізацыі".

Гэтыя школьнікі сабраліся на "Беларускае пяціборства". Яны маюць высокія адзнакі па беларускай мове і звыклі лічыць, што гэтай мовай больш-менш прыстойна валодаюць. Ім прапануецца развязаць нескладаную матэматычную задачу і адказаць на пытанні з фізікі. І раптам (!) яны ўсведамляюць, што для выказвання сваіх думак у іх не хапае слоў. Яны проста не ведаюць, як назваць сваёй мовай той ці іншы панятак з матэматыкі-фізікі. Не ведаюць таму, што ім пра гэта настаўнікі не казалі.

Школьнікі не вінны ў сваім няведанні. Тады хто? Настаўнікі? Але ж настаўнік беларускай мовы і не павінен займацца з сваімі вучнямі матэматычнай тэрміналогіяй. А настаўніку матэматыкі Міністэрства адукацыі не ўмяніла ў абавязак паведамляць сваім вучням, як гучаць матэматычныя тэрміны на беларускай мове. Шмат чаго ўмяніла ў абавязак - правільную форму падпісвання сшыткаў, шырыню палёў у сшытках, як пісаць, гарызантальна ці вертыкальна, дату дамашняй працы ды іншае, ды іншае, - а вось гэтага не ўмяніла. Міністэрства нават пагрэбавала прапановай адной вядомай прафесаркі друкаваць у рускамоўным падручніку невялічкія руска-беларускія слоўнікі адмысловых тэрмінаў, у гэтым падручніку скарыстаных. Не патрэбна!

На думку міністэрскіх розумаў выпускніку беларускай школы (хай сабе і рускамоўнай) не патрэбна ведаць беларускую мову ў поўным абʼёме. Ёсць нейкі нацыянальны бэйсік - і досыць! Міністэрства тут нават пярэчыць Прэзідэнту, які абвесціў, што "пытанне мовы ў нас вырашана раз і назаўсёды". А як вырашана? На роўных! Але міністэрству вынікі рэфэрэндуму не падабаюцца, і яно робіць адну мову раўнейшай за другую. І якія зараз

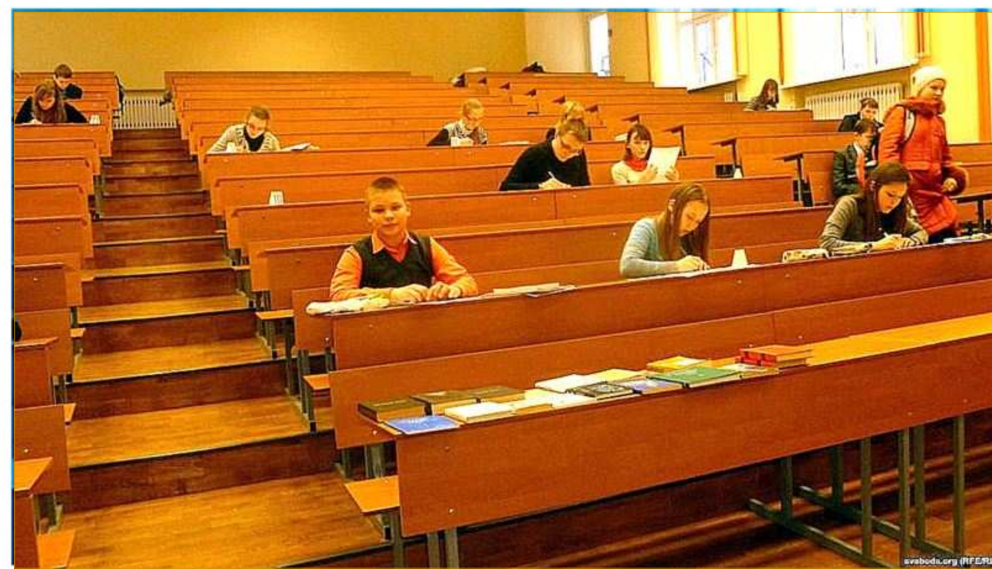

Міхась Булавацкі

высновы трэба рабіць Прэзідэнту, калі міністэрства яму не падпарадкоўваецца?

Для некага з тых дваццаці трох усведамленне сваёй моўнай абмежаванасці стане маленькім шокам, і нехта з іх паспрабуе хаця б крыху выправіць гэтую хібу сваёй адукацыі. Паспрабуе! І выправіць! Сам!! Без настаўніка, без міністэрства! Канечна, не ўсе. І нават не палова. Няхай такіх будзе два-тры чалавекі. Але яны будуць. Ведаю, што кажу, бо пяціборства праводзіцца ўжо дванаццаты раз. Праводзіцца дзеля тых двух-трох чалавек.

Далей яны чытаюць тэкст. У тэксце распавядаецца пра нейкага Ігната Дамейку, багатага пана, да таго ж і разумнага, бо яшчэ і "магістр матэматыкі", які, пачуўшы пра пачатак паўстання, кідае свой маёнтак, усё сваё багацце і далучаецца да паўстанцаў, а калі

паўстанне задушана царскімі войскамі, уцякае ў Парыж, а потым чамусьці яшчэ далей, на другі канец свету, у Чылі… Ім прапануецца знайсці моўныя памылкі, раскіданыя ў гэтым тэксце, памылкі, якія найчасцей робяць яны самі. Але памылкі вышукваюцца цяжка не толькі з-за гэтага, а яшчэ і з-за таго, што тэкст цікавы. Думкі не пра памылкі, думкі пра іншае. Чаго гэтаму пану не сядзелася ў сваім маёнтку? Чаго яму не хапала?! Супраць чаго паўстаў?.. Доўгія гады працаваў на рэспубліку Чылі і марыў вярнуцца ў родную Літву. З-за гэтай мары доўга не жаніўся, але ўсё ж у 38 год, будучы прафесарам першага чылійскага ўніверсітэта, ажаніўся на пятнаццацігадовай Генрывеце… Ім яшчэ не рэжа слых гэтае вульгарнае расійскае "на" ("Иван женился на Гале" - што ён зрабіў на Галі?) і яны хутчэй не пакажуць гэта як памылку.

Бо ім цікава: а што далей? А далей нічога, тут тэкст заканчваецца. Што сталася з гэтым Ігнатам у той далёкай краіне? Пытанне павісае. І, вярнуўшыся дадому, ці не кінецца хто з іх да кампутара, каб пашукаць звесткі пра таго дзівака Дамейку? Калі гэта зробіць хаця б адзін з дваццаці трох, то наша мэта дасягнута. Але мне чамусьці думаецца, што такіх будзе не адзін…

Паўтары гадзіны ціхай працы. 23 школьнікі розных класаў з розных гарадоў і вёсак сядзяць ва ўніверсітэцкай аўдыторыі, думаюць і нешта пішуць. Зноў думаюць…

Пройдуць паўтары гадзіны. Разбягуцца яны па сваіх дамах. А праз некаторы час у тыя дамы паштальёны прынясуць лісты з паведамленнямі аб выніках іх удзелу ў беларускім пяціборстве. Акрамя тых паведамленняў у лістах будзе іншы тэкст, які, магчыма, закончыцца такімі словамі: "… Беларусь ціха чакае, пакуль ты, яе сын, успомніш пра маці сваю, павернешся да яе тварам і спытаеш: "Маці! Што трэба, каб ты жыла?" І Яна выдыхне доўгатрыманае: "Мова! Я жыву тваёй мовай." І аднекульданясецца голас Максіма Багдановіча: "Пачуйце жа гэта! Пачуйце!! Хто можа з вас сэрцам чуваць..."

Міхась БУЛАВАЦКІ.
“Наша слова” № 4, 2013 г.

Уладзімір Ліўшыц

Горацкія сябры Янкі Купалы

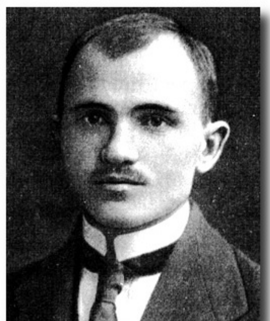

« Дарагому Максіму Гарэцкаму…»

Максім Гарэцкі пазнаёміўся з вершамі Янкі Купалы, калі паступіў у Горацкае каморніцка-агранамічнае вучылішча.

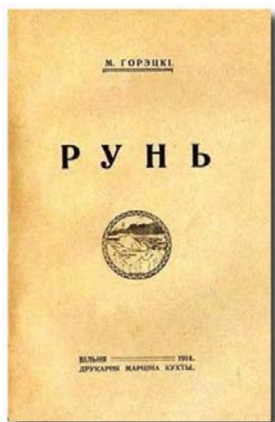
Як успамінае брат пісьменніка, акадэмік Акадэміі навук Беларусі Гаўрыла Іванавіч, у вучылішчы пад кіраўніцтвам Максіма было створана «невялікае таварыства аматараў беларускай літаратуры». Выпісвалі «Нашу Ніву», чыталі «Тараса на Парнасе», вершы Янкі Купалы і Якуба Коласа.

Максім Гарэцкі

Аднак асабіста Гарэцкі ды Купала пазнаёміліся ў Вільні ў канцы 1913 года. Максім Гарэцкі прыехаў па накіраванні для працы ў Віленскай губернскай каморніцкай чарцёжнай.Там жа, у вольны ад службы час працягваў займацца літаратурнай працай і публікаваць аповесці ды артыкулы.

Займаўся складаннем і падрыхтоўкай да выдання першага зборніка апавяданняў. Гэтая кніга пад назвай «Рунь» выйшла ў 1914 годзе ў выдавецтве «Беларускага выдавецкага таварыства», дзе сакратаром працаваў Янка Купала.

Першая кніга

Часта заходзіў Гарэцкі і ў рэдакцыю газеты «Наша ніва», дзе друкаваліся яго творы. Там таксама сустракаўся са знакамітым паэтам.

У ліпені 1914 года Максім Гарэцкі пачаў служыць у царскай арміі і яго жыццёвы шлях з Купалам разышоўся.

Сустрэліся яны толькі ў 1918 годзе ў Смаленску, дзе Гарэцкі працаваў у савецкіх арганізацыях, а затым у рэдакцыі газеты «Звязда».

Вядома, што некаторы час Гарэцкі з Купалам разам вучыліся на факультэце гісторыі мастацтваў Смаленскага аддзялення Маскоўскага археалагічнага інстытута.

Захаваўся цікавы дакумент – заява М.Гарэцкага, у якой ён просіць выдаць яму і *«слухачу таго ж інстытута І. Д. Луцэвічу (Янку Купалу) дазвол на права карыстацца кнігамі і матэрыяламі Архіўнай камісіі».*

Браты Гарэцкія.
Справа – Максім, злева – Гаўрыла

Брат Максіма Гарэцкага Гаўрыла Іванавіч успамінаў: *«У 1918 годзе ў Смаленску жыў Янка Купала. Максім досыць часта наведваў яго, беручы і мяне з сабой. Уладзіслава Францаўна* (жонка Я. Купалы – У.Л.) *гасцінна нас частавала. Янка Купала і брат гутарылі пра беларускую літаратуру, пра мінулае Беларусі, разглядалі кнігі па гісторыі Смаленска і Мсціслава, нумізматычную калекцыю...»*

У 1918-1923 гг. літаратары зноў не сустракаліся, але Максім Гарэцкі пільна сачыў за творчасцю Янкі Купалы. І калі выдаў у Вільні сваю кнігу «Гісторыя беларускай літаратуры», то зрабіў там аналіз творчасці знакамітага беларускага песняра.

(Працяг будзе)

Роднай мове прысвячаецца...

15 студзеня 2013 г. ў магілёўскай гімназіі № 1 адбылася литаратурна–музычная вечарына.

Юрась Каласоўскі

Настаўнік беларускай мовы і літаратуры Юрась Каласоўскі адзначыў важнасць пераемнасці літаратурных традыцый, у тым ліку створаных айчыннымі класікамі Янкам Купалам і Якубам Коласам, і прадставіў запрошаных гасцей – паэта, члена Саюза пісьменнікаў Беларусі Алеся Казеку і паэта, кампазітара, сябра Саюза беларускіх пісьменнікаў Міколу Яцкова.

М.Яцкоў падзяліўся з гледачамі сваім бачаннем беларускага паэтычнага сусвету, думкамі аб ролі класікаў беларускай літаратуры ў мацаванні нашай нацыянальнай свядомасці і прачытаў уласныя вершы.

Мікола Яцкоў

Алесь Казека распавёў пра свой шлях да творчасці, расказаў, над якімі тэмамі ён цяпер працуе. У выкананні Алеся прагучалі яго-ныя вершы і ўрыўкі з паэм.

Гучыць песня ў выкананні Алы і Міколы Яцковых

Асобнай тэмай вечарыны стала музычнае пераасэнсаванне класічных вершаў. Мікола Яцкоў патлумачыў асаблівасці паэтычнага тэксту, пакладзенага на музыку, распавёў пра спецыфіку пераўтварэння радкоў у песню і ўякасці прыкладаў выканаў некалькі сваіх кампазіцый на вершы Якуба Коласа і Янкі Купалы. Спадар Мікола не абышоў увагай і творы свайго сучасніка і калегі Алеся Казекі.

Дамавічок на шчасце

Алесь Казека

Гімназісты атрымалі ў падарунак экземпляр новага песеннага зборніка М.Яцкова на вершы Я.Коласа "Родныя вобразы". Алесь Казека ўручыў вучням зборнік сваіх песень "Единственный друг". У адказ госці атрымалі на памяць аб наведванні гімназіі сувеніры – па-майстэрску зроблены дамавічкоў.

Ю.Каласоўскі пазнаёміў гасцей з інтэр'ерам гімназіі. Значнае месца ў афармленні займаюць матэрыялы па ўшанаванні памяці Купалы і Коласа. Пазнаёміліся выступоўцы таксама з гімназічнымі друкаванымі выданнямі. Асобнае месца тут займае беларускамоўны бюлетэнь "Літара", дзе змяшчаюцца творы вучняў і настаўнікаў, падаюцца навіны культурнага жыцця не толькі роднай альма матэр, але і Магілёва, і краіны.

Спецыяльны выпуск газеты "Статус-кво" лістапад 2012 г.

Літара

"Наша мова для нас святая, бо яна нам ад Бога дадзена"

Свята, што мацуе нашы карані

Выданне Магілёўскай гімназіі № 1

Сяргей ПІСЬМЕННЫ.

Фотаздымкі Ю.Каласоўскага, А.Яцковай, М.Яцкова і з асабістага архіва Ю.Каласоўскага.

"ДНЯПРОЎСКАЯ СТРОМА"
Літаратурна-мастацкі і інфармацыйны бюлетэнь Магілёўскага абласнога аддзялення ГА "Саюз беларускіх пісьменнікаў".
Распаўсюджваецца на правах унутранай дакументацыі.

Адказны за выпуск - Мікалай Адамавіч ЯЦКОЎ
Адрас: 213107 Магілёўскі раён, в.Брылі, вул. Юбілейная 6 - 7
тэл. маб. +375293732886
e-mail: mikolabryl@gmail.com

Матэрыялы друкуюцца на мове аўтараў.
Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў.
Звярстана і надрукавана на ўласным абсталяванні.
Падрыхтавана да друку 15.01.2013 г.. 21.00.
Наклад 50 асобнікаў. Распаўсюджваецца бясплатна.